

Як зберігати насіння

Насіння, що засипане на зберігання, на протязі 2-х діб, підлягає перевірці на посівні якості для чого проводиться повний аналіз у фітосанітарної лабораторії. Зразки на перевірку відбирають згідно ДСТУ 4138 - 2002 й оформляють актом. Повторний аналіз на посівні якості проводять не пізніше чим за два тижні до закінчення терміну дії попереднього документа.

Під час зберігання необхідно систематично спостерігати за станом насіння, вимірювати його температуру, відносну вологість, наявність шкідників. Температуру насіння визначають за допомогою спеціальних приладів термоштанг та термощупів. Температуру на початку зберігання необхідно вимірювати щодня, через 1-2 місяці не менше чим - 2-3 рази у тиждень, а взимку - раз у тиждень, в різних місцях на глибині 20-30 см, / середній частині і внизу біля підлоги (табл. 1). Особливо уважно треба стежити за температурним режимом восени і навесні, коли підвищена вологість повітря і коливання температури можуть викликати самозігрівання насіння.

Таблиця 1. Періодичність вимірювання температури насипу насіння, діб

Насіння	Свіжозібране насіння протягом 3 місяців	На ступні періоди зберігання при температурі насіння, °С			
		0 і нижче	0...+10	+10...+20	понад +20
Сухе(до 14%)	3	15	15	10	7
Середньої вологості (14-16%)	2	10	10	5	3
Вологе (16-20%)	1	8	6	4	2
Сире (понад 20%)	1	5	3	1	1

Якщо у насіннесховищі виникає специфічний "комірний" запах, то це є ознакою того, що насіння треба підсушити чи охолодити.

Насіння з незакінченим періодом післязбирального дозрівання вимагає підвищеного доступу кисню, тому, коли з'являється "комірний" запах насіння потрібно негайно провітрити.

Провітрюють насіння шляхом активного вентилявання, якщо такої установки немає, то насіння пропускають на віялках.

Насіння можна провітрювати, коли відносна вологість повітря не більше 60-70 %. Температура зовнішнього повітря повинна бути нижча, ніж температура повітря в приміщенні, тому що можлива конденсація води на насінні.

Зберігання насіння в сухому холодному стані саме оптимальне для всіх зон і культур.

Переохолодження насіння (нижче - 10...15°C) не припустимо, особливо для насіння з підвищеною вологістю - воно може загинути.

Навесні не можна допускати швидкого прогрівання насіння. Щоб насіння прогрівалося поступово, насіннесховище необхідно провітрювати тільки вночі, або в холодні дні.

Перевірку вологості насіння треба контролювати щомісяця - при температурі насіння 0°C і нижче, два рази на місяць - при температурі вище 0°C, а також після транспортування чи обробці пестицидами. Повторний контроль схожості проводити кожні 4 місяці, крім того, треба визначити якість насіння за 15-20 днів до початку сівби в районній насінневій інспекції.

Усі роботи, що проводились з насінням фіксуються у книзі обліку насіння. При зберіганні насіння треба дотримувати всіх зазначених рекомендацій.

Валентин КАШТЕЛЯН

Чернівецька обласна фіто санітарна лабораторія